

การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

Enhancing Professional Learning Community on Educational Career in Basic

School under the Office of Suphanburi Primary Educational Area 1

นันทน์ภัท ชัยสงคราม¹

กล้า ทองขาว²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต1 จำแนกตามสถานที่ตั้งและขนาดของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ แนวทางการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา มีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ โรงเรียนละ 7 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เพื่อให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และมีการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือครูจากโรงเรียนที่มีความโดดเด่นในด้านการเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนดีประจำตำบลและโรงเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงในระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามสถานที่ตั้ง ระหว่างโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล กับนอกเขตเทศบาล พบว่าในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ส่วนผลเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษาพบว่าในภาพรวมและรายค่ายทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สมมุติฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความโดดเด่น พบว่า การตั้งเป้าหมายร่วมกันโดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนต้องมีนโยบายทิศทางและกลยุทธ์ในการทำงานไปสู่ความสำเร็จชัดเจน บุคลากรต้องร่วมกันรับผิดชอบในการพัฒนางาน เพื่อสร้างความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพ ส่วนการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า กระบวนการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนไม่ต่อเนื่อง ยังขาดความรู้เรื่องกลยุทธ์สถานศึกษา ขาดอัตรากำลังครูที่มีประสบการณ์สอนและการเสริมสร้างบรรยากาศของการเรียน ข้อเสนอแนะ คือผู้บริหารต้องกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำกลยุทธ์สถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำการวิเคราะห์และนำผลไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

คำสำคัญ : ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ , การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The objective of research were, to study and compare enhancing professional learning community on educational career in basic school under the office of Suphanburi primary educational area 1 categorized by the location and the size of educational institutions and to study the problems and recommendations of promoting occupational learning community.

The sample group used in the research was basic educational institutions under the primary educational area of Supanburi, area 1 in the number of 103 schools which were acquired by proportion sampling of key informants for 7 people for each school by purposive sampling to be questionnaire respondents and there were interviews of school executives or outstanding teachers on being prototype school, district outstanding school and school with high level of efficiency in the educational area for 3 schools, 1 person per school. The statistics used were t-test statistics and Analysis of Variance (AOV) and content analysis.

From the research, it was found that enhancing professional learning community on educational career in basic school under the office of Suphanburi primary educational area 1 in the overall picture was in a high level. As for the comparison result categorized according to the location in the municipality area and outside municipality area, it was found that in the overall picture, it was significantly different at statistical score of 0.01 which followed the hypothesis. As for the comparison of the size of the educational institutions, it was found that in the overall picture and on each aspect, they were not different which was not consistent with the hypothesis. The interview results of school executives that was outstanding on being

prototype school, district outstanding school and school with high level of efficiency in the educational area level, it was found that setting target together especially learning development of learners must have direction policy and educational strategy in working to achieve success and to be responsible in work development to create occupational community. From the analysis of problems and recommendations, it was found that analysis skill development to promote potential of learners was still not continuous and it still lacked educational strategy and lacked the power of teachers with experience and creating of the promotion of learning atmosphere. The recommendation was that school executives must stimulate and create motivation to teachers and have operation training and making educational institution strategy and promoting teachers to develop occupational skill relating to operation meeting and analysis which would lead to quality of learning process development.

Keywords Professional Learning Community, Basic School Management

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลไกในการพัฒนาประเทศมีหลายด้านที่คอยขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา ทั้งด้านการศึกษาด้าน การเมืองการปกครอง ด้านอุตสาหกรรม ด้านเทคโนโลยี และด้านการค้าธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะ ด้านการศึกษานั้นถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาของคนในชาติ เปรียบเสมือนเส้นเลือดที่คอยหล่อเลี้ยงทุกด้านที่กล่าวมา ฉะนั้นประเทศจะเจริญรุ่งเรืองหรือเสื่อมลง ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของคนในชาติ ดังเช่นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความว่า “ ประเทศชาติจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็น การจัดการ ศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ”

การให้ความสำคัญในด้านการศึกษาก็คือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับทุกประเทศในประเทศ ที่พัฒนาแล้วล้วนแต่เป็นประเทศที่มีประชาชนได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาที่ดีมาก่อนแล้วค่อยมุ่งพัฒนา ในด้านอื่นๆต่อไป เหตุนี้เองทำให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามากขึ้นและปรากฏ ภาพความชัดเจนขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง องค์กรหน่วยงานต่างๆ ในการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาและพัฒนาด้านการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนทุกๆฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ

สถานศึกษากับชุมชนวิชาชีพชุมชน ไม่ใช่ชาวบ้าน แต่เป็นชุมชนวิชาชีพ (พวกครู) ผู้บริหารและคนในวงการศึกษานั้นคงจะแยกออกจากกันเด็ดขาดไม่ได้เพราะสถานศึกษาเปรียบเสมือนต้นไม้ ชุมชนเปรียบเหมือนพื้นดิน ยิ่งดินมีคุณภาพเพียงใดก็ช่วยทำให้ต้นไม้เติบโตได้เร็วแข็งแรง มีลำต้นกิ่งก้านใบและผลที่ดี มีอายุยืนยาว นอกจากนี้ต้นไม้ ยังช่วยยึดดินให้ติดอยู่ด้วยกันไม่ถล่มไปง่ายๆ ส่วนชุมชนวิชาชีพเปรียบเหมือนพื้นดินให้ประโยชน์กับต้นไม้ พื้นดินจะมีคุณภาพก็เพราะเมื่อต้นไม้เติบโตมากขึ้น ใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้แก่จัดก็จะร่วงหล่นลงพื้นดินมันก็จะกลายเป็นปุ๋ยในดินให้ประโยชน์กับต้นไม้ต่อไปอีกเช่นกัน ฉะนั้นต้นไม้และพื้นดินต้องพึ่งพาอาศัยกันฉันใด ชุมชนวิชาชีพกับสถานศึกษาก็ต้องพึ่งพาอาศัยกันฉันนั้น การเสริมสร้างของชุมชนวิชาชีพในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนับเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ซึ่งการจะให้ชุมชนวิชาชีพเข้ามามีส่วนเสริมสร้างการจัดการศึกษานั้นจำเป็นต้องอาศัยการบริหารที่มีความรู้ ความสามารถและกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จทางการจัดการศึกษานั้น องค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในอันดับต้นๆ คือ บทบาทหรือพฤติกรรมกรบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือร่วมใจและให้การสนับสนุนในการบริหารงานได้อย่างเต็มศักยภาพ จากครูผู้ปกครอง ชุมชน และจากทุกๆ ฝ่าย นั้นจะต้องอาศัยบทบาทการบริหารที่ดีของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นพื้นฐานขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ เพราะผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นในการนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ และกลไกที่สำคัญมากประการหนึ่ง ซึ่งช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดังกล่าวประสบความสำเร็จก็คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากแนวทางดำเนินการเดิมดังที่เคยผ่านมา ไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็น “โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ หรือ The Learning School” โดยจัดให้มี “ชุมชนแห่งวิชาชีพ หรือ Professional Community” ขึ้นภายในโรงเรียนรูปแบบใหม่ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้เป็นเวทีที่มีบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับสมาชิกทุกคนได้ทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนการใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ อีกทั้งเป็นเวทีที่ช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเจตจำนงของการปฏิรูปการศึกษา

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นเมืองของการศึกษา เนื่องจากมีสถานการศึกษาหลากหลายสาขา เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยศิลป วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยช่างศิลป์ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยสารพัดช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และโรงเรียนแกนนำต่างๆ จึงเป็นแหล่งรวมของการศึกษาที่มีหลากหลาย

สาขา กลุ่มวิชาชีพที่เข้ามาช่วยส่งเสริมด้านการศึกษาและเข้ามาแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ งานวิธีการสอน และการฝึกความเป็นครู จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึง สนใจศึกษาการเสริมสร้างให้ชุมชนวิชาชีพการเรียนรู้ทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างให้ชุมชนวิชาชีพมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

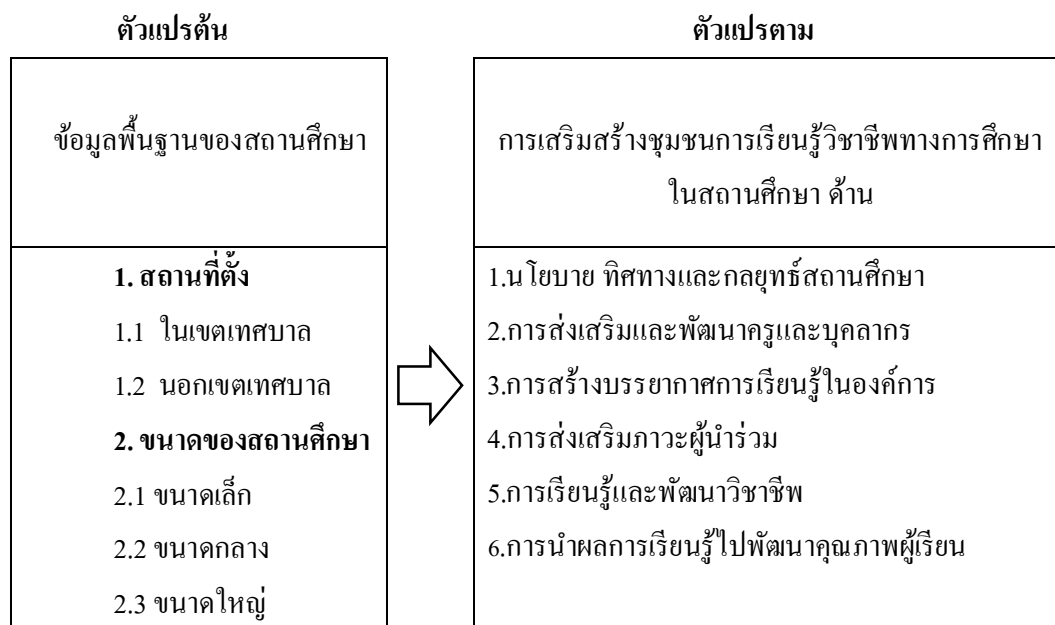
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 โดยจำแนกตาม ที่ตั้ง (1. ในเขตเทศบาล, 2. นอกเขตเทศบาล) และ ขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1

3. สมมติฐานการวิจัย

1. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาลมีการเสริมสร้างชุมชนวิชาชีพการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาต่างกัน
2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการเสริมสร้างชุมชนวิชาชีพการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาแตกต่างกัน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 103 โรงเรียน โรงเรียนละ 7 คน จำนวน 721 ชุด ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานวิชาการ 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 3 คน และครูผู้สอน 2 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองจริงตาม โรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือให้ผู้ตอบแบบสอบถามนำเสนอแบบสอบที่ผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษา นำส่งแก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม และเมื่อกรอกแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอให้นำส่งคืนที่ผู้วิจัยโดยตรงโดยผู้วิจัยจะเป็นผู้รวบรวมเก็บด้วยตัวเอง

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ สถานที่ตั้ง ขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษา ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน แล้วเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D)ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับ บทบาทการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์ของ Best

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ในภาพรวมโดยจำแนกเป็นรายด้าน

6 ด้าน (n=103)

การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาในสถานศึกษาสุพรรณบุรี	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1.นโยบายทิศทางการและกลยุทธ์สถานศึกษา	3.999	.226	มาก	1
2.การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร	3.995	.063	มาก	2
3.การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร	3.956	.094	มาก	3
4.การส่งเสริมภาวะผู้นำร่วม	3.866	.127	มาก	5
5.การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	3.944	.129	มาก	4
6.การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	3.791	.164	มาก	6
รวม	3.925	.073	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.92, S.D. = .073) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมา ได้แก่ ด้านนโยบายทิศทางการและกลยุทธ์สถานศึกษา (\bar{X} =3.99 , S.D. = .226) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (\bar{X} =3.99 , S.D. = .063) และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร (\bar{X} =3.95 , S.D. = .094) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบ การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน (n=103)

การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ทางการศึกษาในสถานศึกษาใน สถานศึกษาสุพรรณบุรี	สถานที่ตั้ง				t	Sig
	ในเขตเทศบาล (n=64)		นอกเขตเทศบาล (n=39)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1.นโยบายทิศทางและกลยุทธ์สถานศึกษา	3.976	.230	4.043	.211	-3.853	.000
2.การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร	3.989	.057	4.005	.070	-3.303	.001
3.การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ใน องค์กร	3.959	.095	3.950	.091	1.225	.221
4.การส่งเสริมภาวะผู้นำร่วม	3.872	.126	3.855	.128	1.743	.082
5.การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	3.934	.128	3.962	.131	-2.746	.006
6.การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	3.785	.165	3.802	.162	-1.297	.197
รวม	3.919	.072	3.936	.072	-2.977	.003

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ระหว่างสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล กับนอกเขตเทศบาล พบว่าในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนโยบาย ทิศทาง และกลยุทธ์สถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาในสถานศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา (n=103)

การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาในสถานศึกษาสุพรรณบุรี		SS	DF	MS	F	Sig
1.นโยบายทิศทางและกลยุทธ์สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.083	2	.042	.815	.443
	ภายในกลุ่ม	36.713	718	.051		
	รวม	36.797	720			
2.การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	.006	2	.003	.717	.489
	ภายในกลุ่ม	2.856	718	.004		
	รวม	2.862	720			
3.การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	.025	2	.012	1.383	.252
	ภายในกลุ่ม	6.401	718	.009		
	รวม	6.426	720			
4.การส่งเสริมภาวะผู้นำร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.082	2	.041	2.522	.081
	ภายในกลุ่ม	11.666	718	.016		
	รวม	11.748	720			
5.การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	.019	2	.010	.568	.567
	ภายในกลุ่ม	12.093	718	.017		
	รวม	12.112	720			
6.การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.028	2	.014	.506	.603
	ภายในกลุ่ม	19.516	718	.027		
	รวม	19.543	720			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.009	2	.004	.809	.446
	ภายในกลุ่ม	3.837	718	.005		
	รวม	3.846	720			

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ระหว่างสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่? พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้

1. นโยบายทิศทางและกลยุทธ์ในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า การปฏิบัติด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์ในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ผู้บริหารสร้างความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานในระดับสูงต่อคุณภาพของผลงานที่ครูปฏิบัติ และกระตุ้นส่งเสริมให้ครูผู้สอนยอมรับในเป้าหมายการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษา และส่งเสริมให้ครู บุคลากร ทำงานด้านการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมอื่นๆร่วมกันเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด การปฏิบัติระดับรองลงมาคือผู้บริหารสนับสนุนการทำวิจัยชั้นเรียนของครู เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆเพื่อนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง และสนับสนุนการใช้ผลงานวิจัยของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดและจัดทำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การสร้างความเข้าใจที่เกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ตรงกัน และการสร้างความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานในระดับสูงต่อคุณภาพของผลงานที่นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขาดทุนทรัพย์ในการสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รศ.สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ อ้างถึงชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามทัศนะของ Sergiovanni (Sergiovanni's Learning Community) Sergiovanni ได้ให้ความสำคัญและถือเป็นจุดเน้นที่ต้องการให้โรงเรียนเปลี่ยนไปเป็น ชุมชนที่ชัดเจนในวัตถุประสงค์ (Purposeful communities)” ที่มีคุณลักษณะของความเอื้ออาทร (Caring) มีการเรียนรู้ (Learning) มีความเป็นวิชาชีพ (Professional) มีความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการหรือมีวิสัยทัศน์ต่อกัน (Collegiality) มีจิตใจใฝ่การแสวงหาคำตอบ (Inquiring) และมีบรรยากาศเช่นนี้ครอบคลุมทั่วถึงทั้งโรงเรียน โดย Sergiovanni เชื่อว่าชุมชนที่ชัดเจนในวัตถุประสงค์ จะเป็นสถานที่ซึ่งสมาชิกทุกคนยึดเหนี่ยวผูกพันต่อกันด้วยอุดมการณ์ร่วม (Shared ideology) และมีระบบปทัสถานหรือแนวทางปฏิบัติของตนเองที่ใช้เพื่อเป็นเครื่องสนับสนุนให้เกิดการเป็นชุมชนขึ้น ทั้งนี้ การมีอุดมการณ์ร่วมกัน (รวมถึงมีวิสัยทัศน์ร่วม) จะช่วยผูกมัดให้ทุกคนรวมกันเป็นชุมชนและให้การช่วยเหลือต่อกัน มีความเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของการต้องดำรงชีวิตและการทำงานร่วมกันแบบชุมชน

2. การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในระหว่างปฏิบัติงาน การเป็นแบบอย่างที่ดี ในการใฝ่รู้และนำสาระความรู้ที่ได้รับมาแบ่งปันให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมอาชีพ การให้ความสำคัญและเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม

กับครูผู้สอนเพื่อสร้างความเป็น “ ชุมชนแห่งวิชาชีพ ” และสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานเต็มความรู้ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ ผู้บริหารคอยติดตามการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาและช่วยแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิด มีระดับการปฏิบัติที่ได้คะแนนน้อยสุดแต่ก็จัดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากภาระงานของผู้บริหารที่มีมาก ทำให้ขาดเวลาในการติดตามการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาการช่วยแนะนำแก้ปัญหาอาจมีเวลาทำได้ไม่มาก ซึ่งสอดคล้องกับ รศ.สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ อ้างถึง องค์ประกอบที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน ในชุมชน มีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “ วัฒนธรรมแบบเปิดเผย ” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน บนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิง คุณธรรม คุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ โดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียนสอดคล้องกับ Sergiovanni (1994) ที่ว่า PLC เป็นกลุ่มที่มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นกลุ่มที่เหนียวแน่นจากภายใน ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน ทำให้ลดความโดดเดี่ยวระหว่าง ขบวนการปฏิบัติงานของครู เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันทั้งในเชิงวิชาชีพและชีวิต มีความศรัทธาร่วมอยู่ร่วมกันแบบ “ สังฆะ ” ถือศีล หรือ หลักปฏิบัติร่วมกัน โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวกเชื่อมโยงการพัฒนา PLC ไปกับวิถีชีวิตตนเองและวิถีชีวิตชุมชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของ สังคมฐานการพึ่งพาตนเอง (สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ, 2553) มีบรรยากาศของ “ วัฒนธรรมแบบเปิดเผย ” ทุกคนมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นของตน เป็นวิถีแห่งอิสรภาพ ยึดความสามารถและสร้างพื้นที่ปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน (Boyd, 1992) ดังกล่าวนี สามารถขยายกรอบให้กว้างขวางออกไปจนถึงเครือข่ายที่สัมพันธ์กับชุมชนต่อไป

3. การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กรของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดโครงสร้างการทำงานในโรงเรียนเป็นแบบการทำงานเป็นทีม มีการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่เป็นบวกต่อวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน สมาชิกชุมชนวิชาชีพมีความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการสร้างกระบวนการให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกัน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ มีการส่งเสริมให้ครูพบปะพูดคุยปรึกษากันหรือเกี่ยวกับงานในความรับผิดชอบร่วมกันมีการเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนด้วยความเอื้ออาทรและความไว้วางใจระหว่างเพื่อนร่วมอาชีพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดทรัพยากรและปัจจัยมาสนับสนุนกิจกรรมด้านต่างๆ ให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ เป็นข้อที่มีคะแนนของการปฏิบัติที่น้อยสุด อาจเนื่องจากสถานศึกษามีทรัพยากรและปัจจัยสำหรับ

การสนับสนุนกิจกรรมในด้านต่างๆที่จำกัด จึงไม่สามารถสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับ รศ.สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ <http://suthep.ricr.ac.th> ศึกษาเรื่องผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ และกลไกที่สำคัญมากประการหนึ่ง ซึ่งช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดังกล่าวประสบความสำเร็จก็คือ ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากแนวทางดำเนินการแบบเดิม ดังที่เคยผ่านมา ไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็น “โรงเรียนแห่งการเรียนรู้” หรือ “The Learning School” โดยจัดให้มี “ชุมชนแห่งวิชาชีพ” หรือ “Professional Community” ขึ้นภายในโรงเรียนรูปแบบใหม่ ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้เป็นเวทีที่มีบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับสมาชิกทุกคน ได้ทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนนวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ อีกทั้งเป็นเวทีที่ช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเจตจำนงของการปฏิรูปการศึกษา

4. การส่งเสริมภาวะผู้นำร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า การส่งเสริมภาวะผู้นำร่วมในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนมีการเสริมสร้างการเป็นผู้นำร่วมระหว่างการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม สมาชิกชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพสามารถแสดงออกด้วยความเต็มใจมีอิสระและยึดถือปฏิบัติร่วมกันในทางวิชาชีพ ผู้บริหารให้ความสำคัญและใส่ใจเพื่อนร่วมงานทุกคนและเกิดการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตนเองและผู้ร่วมวิชาชีพ สร้างแรงบันดาลใจให้ครูทำงานด้วยความเต็มใจและสมาชิกชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพมีการเพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกันในการทำงานมีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อผู้บริหารมีการกระจายอำนาจและเพิ่มพลังอำนาจให้สมาชิกมีภาวะผู้นำ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ (Hoy & Miskel, 2001) ผู้บริหารควรจะแสดงภาวะผู้นำในการทำงานด้วยการประสานให้ครูในโรงเรียนและชุมชน โดยรอบเกิดความร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน มีการกำหนดการทำงานที่ได้มาตรฐาน รู้จักปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูและนักเรียนเกิดความภูมิใจในโรงเรียน สิ่งเหล่านี้ช่วยให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตของครูและนักเรียนเกิดขึ้นได้ง่ายในโรงเรียน และสอดคล้องกับ รศ.สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ที่อ้างถึงความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC มีวรรณกรรมทางการศึกษาจากการวิจัยหรือโครงการศึกษาต่างๆ สามารถเรียบเรียงสรุปเป็นความหมายของ PLC คือ การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ Sergiovanni (1994) ได้กล่าวว่า PLC เป็นสถานที่สำหรับ “ปฏิสัมพันธ์” ลด “ความโดดเดี่ยว” ของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียนในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน หรืองานวิชาการ โรงเรียน ซึ่ง Hord (1997) มองในมุมมองเดียวกัน โดยมองการ รวมตัวกันดังกล่าว

มีนัยยะแสดงถึงการเป็นผู้นำร่วมกันของ ครู หรือเปิดโอกาสให้ครูเป็น “ ประธาน ” ในการเปลี่ยนแปลง (วิจารณ์ พานิช, 2555) การมีคุณค่าร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกันการรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือนแรงผลักดัน โดยอาศัยความต้องการและความสนใจของสมาชิกใน PLC เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก (Senge, 1990) การพัฒนาวิชาชีพให้เป็น “ ครูเพื่อศิษย์ ” (วิจารณ์ พานิช, 2555) โดยมองว่าเป็น “ ศิษย์ของเรา ” มากกว่ามองว่า “ ศิษย์ของฉัน ” และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “ การเรียนรู้ของครู ” เป็นตัวตั้งต้น เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูเป็นผู้นำจิตวิญญาณ เป็นผู้มีเมตตา ความรักต่อศิษย์ และซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ มีการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงในงานที่ลงมือปฏิบัติจริงร่วมกัน มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อครูสร้างความเข้าใจและสะท้อนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากการไม่สามารถนำปัญหามาปรึกษาหรือเสนอแนะครูด้วยกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ รศ.สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ อ้างถึง องค์ประกอบที่ 4 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ และการเรียนรู้เพื่อจิต วิญญาณความเป็นครู รายละเอียดดังนี้

1) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ หัวใจสำคัญการเรียนรู้บนพื้นฐานประสบการณ์ตรงในงานที่ลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันของสมาชิกจะมีสัดส่วนการเรียนรู้มากกว่าการอบรมจากหน่วยงานภายนอกอ้างอิงแนวคิดของ Dale (1969) แนวคิดกรวย ประสบการณ์ (Cone of Experience) ยืนยันอย่างสอดคล้อง ว่าการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการเรียนรู้ได้มากที่สุด ด้วยบริบท PLC ที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Sergiovanni, 1994) จึงทำให้การเรียนรู้จากโจทย์และสถานการณ์ที่ครูจะต้องจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ เป็นการร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผิดชอบ (Dufour, 2006) ทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครูรู้สึก ไม่โดดเดี่ยว คอยสะท้อนการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น สะท้อนการเรียนรู้ สุนทรียะสนทนา การเรียนรู้สืบเสาะแสวงหา การสร้างมโนทัศน์ ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การคิดเชิงระบบ การสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้บนความเข้าใจการทำงานของสมอง และการจัดการความรู้ เป็นต้น (สุรพล ธรรมรัมย์ดี และคณะ, 2553; Stoll & Louis, 2007)

2) การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองจากข้างในหรือวุฒิภาวะความเป็นครูให้เป็นครูที่สมบูรณ์ โดยมีนัยยะสำคัญคือ การเรียนรู้ตนเอง การรู้จักตนเองของครู

เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้ แต่เป็นมิติของความเป็นมนุษย์ ความฉลาดทางอารมณ์ เมื่อครูมีความเข้าใจธรรมชาติตนเองแล้ว จึงสามารถมองเห็นธรรมชาติขอ ศิษย์ตนเองอย่างถ่องแท้ จนสามารถสอน หรือจัดการเรียนรู้โดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญได้ รวมถึงการเรียนรู้ร่วมกันของ สมาชิกในชุมชน (Hargreaves, 2003) ที่ต้องอาศัยการตระหนักรู้ สติ การฟัง การใคร่ครวญ เป็นต้น จิตที่สามารถเรียนรู้และเป็นครู ได้อย่างแท้จริงนั้นจะเป็นจิตที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา การกรุณา และความอ่อนน้อม เห็นศิษย์เป็นครู เห็นตนเองเป็นผู้เรียนรู้ มีพลังเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้อย่างใคร่ครวญ และการฝึกสติ เป็นต้น (สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ, 2553)

6. การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการปฏิบัติใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ คือ นำผลการ ประเมินมาสนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำโครงการ และกิจกรรมต่างๆ มีการนำผลการประเมินมา สนับสนุนการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และนำผลการประเมินมาสนับสนุนการ ตัดสินใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนข้อการนำผลการประเมิน การเรียนรู้มาสร้างความ ตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีคะแนนเฉลี่ย ของการปฏิบัติน้อยสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาตระหนักในความสำคัญและเป้าหมายของการ จัดการความรู้ว่าเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์พันธกิจของ สถานศึกษา สอดคล้องกับ รศ.สุเทพ พงศ์ศิริวัฒน์ อ้างถึง การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษา รวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน (Collective focus on student learning) เป็นกิจกรรมที่ดีมากแต่ ยังขาดตรงประเด็นให้ครูเกิด “จุดมุ่งเน้น ” อย่างไรก็ตาม ถ้าถือว่าการมีชุมชนแห่งวิชาชีพคือ ลักษณะสำคัญ ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ที่มีเจตจำนงมุ่งสร้างผลลัพธ์คือการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นแล้ว ก็ต้อง ให้ความสำคัญอันดับแรกกับกิจกรรมที่สร้างความองกวมของผู้เรียน ซึ่งค่อนข้างยากลำบากอยู่ไม่น้อย ด้วยเหตุนี้ การที่ชุมชนแห่งวิชาชีพมีกิจกรรมให้ครูได้มาเสวนาใคร่ครวญ (Reflective dialogue) เพื่ออภิปรายและวิเคราะห์ด้านหลักสูตร และกลยุทธ์ด้านการสอนของครู ซึ่งแม้จะใช้เวลามากก็ตาม แต่ทั้งหลายทั้งปวงก็เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ผลดียิ่งขึ้น และเพื่อที่จะเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนา นักเรียนให้เป็นผู้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - starting learners) ได้ต่อไป

7. การเปรียบเทียบการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 จำแนกสถานที่ตั้งที่ตั้งในเขตเทศบาล กับนอกเขตเทศบาล พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลมีการเสริมสร้างชุมชนวิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาด้าน นโยบายทิศทางและกลยุทธ์สถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการเรียนรู้และ

การพัฒนาวิชาชีพ ทำให้ดีกว่าสถานศึกษาในเขตเทศบาลอาจเป็นเพราะ โรงเรียนนอกเขตเทศบาลต้องการพัฒนาให้โรงเรียนนอกเขตเทศบาลมีบทบาท และคุณภาพที่เท่าเทียมกับโรงเรียนในเขตเทศบาล โดยกำหนดนโยบายและกลยุทธ์สถานศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพให้พร้อมต่อการพัฒนาต่อไป แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วพบว่า สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนั้นทำได้ดีกว่าเล็กน้อย

8. การวิเคราะห์ความแปรปรวนการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาในสถานศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า ขนาดของสถานศึกษาไม่มีผลต่อการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาในทุกด้านซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายและกลยุทธ์สถานศึกษามีการกำหนดให้พัฒนาไปในทิศทางเดียวกันของกระทรวงศึกษาธิการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

6. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากวิจัยครั้งนี้ พบว่า การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีค่าคะแนนการนำไปปฏิบัติต่ำที่สุดโดยเฉพาะการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาสร้างความตระหนักและเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแก่ผู้ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการทำ PLC ของครู โดยอาจทำเป็นแผนงาน หรือโครงการหรือการจัดกิจกรรม ให้มีการนำไปปฏิบัติทุกๆตลอดปีการศึกษา

2. จากการเปรียบเทียบการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาตามสถานที่ตั้งโรงเรียน ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลพบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลมีการเสริมสร้างชุมชนวิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์สถานศึกษาด้านการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ทำให้ดีกว่าสถานศึกษาในเขตเทศบาลอาจเป็นเพราะ โรงเรียนนอกเขตเทศบาลต้องการพัฒนาให้โรงเรียนนอกเขตเทศบาลมีบทบาท และคุณภาพที่เท่าเทียมกับโรงเรียนในเขตเทศบาล โดยกำหนดนโยบายและกลยุทธ์สถานศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากร การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพให้พร้อมต่อการพัฒนาต่อไป แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วพบว่า สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนั้นทำได้ดีกว่าเล็กน้อย

3. จากการศึกษาปัญหาพบว่า การส่งเสริมภาวะผู้นำร่วมควรมีการกำกับติดตามและประเมินผลให้เป็นระบบทุกชั้นตอนและผู้บริหารควรให้โอกาสครูแสดงความสามารถและพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ

ยิ่งขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาในการเรียนการสอนของผู้เรียนและมีการนำผลการเรียนมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้ดีขึ้นต่อไป

7.ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาข้อมูลของหน่วยงานให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น งานบริหาร และธุรการ งานบริการการศึกษา และงานสารสนเทศ ควรให้หลากหลาย ได้แก่

1. ควรศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรวิชาชีพทางการศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการส่งเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชากรกลุ่มอื่นๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการส่งเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษา
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำวิจัยชั้นเรียนของครู เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนของตนเองและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
5. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและเพิ่มพลังอำนาจให้สมาชิกมีภาวะผู้นำ สมาชิกชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพมีการเพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกันในการทำงาน
6. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูทำงานด้วยความเต็มใจ

บรรณานุกรม

- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2541). *การจัดการเรียนการสอนแบบสหวิทยาเขต. มติชน.*(11 กรกฎาคม 2541).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . (2544). *การจัดการศึกษาเฉพาะทางในประเทศไทย ปี 2544.* กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซนจูรี่จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .(2549).*แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* กรุงเทพมหานคร:สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .(ม.ป.ป.). *แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.*
- จิตพร คำวัน(2555). *ได้ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษ).*มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (ม.ป.ป.). รายงานการวิจัยระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรพยากรสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน 12ปีสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 .(เอกสารอัดสำเนา)
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. เอกรินทร์ สังข์ทอง.และชวลิต เกิดทิพย์.12(2) ก.ค. - ธ.ค. 2557. “รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย” วารสารหาดใหญ่วิชาการ, หน้า 123-134.
- วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบูรพากรุงเทพมหานคร. OJED, Vol.9, No.3, 2014, pp. 392-406วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา An Online Journal of Education
<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>
- วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตาตาพลับลิเคชั่นจำกัด
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว. “การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)” สืบค้น16 พฤศจิกายน 2558[HTTPS://CANDMBSRI.WORDPRESS.COM](https://candmbsri.wordpress.com)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .(2544). การจัดการศึกษาเฉพาะทางในประเทศไทย ปี 2544. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซนจูรี่จำกัด.
- Barber, M., Chijioke, C., & Mourshed, M. (2010). How the world’s most improved school systems keep getting better. Retrieved from <http://www.pearson.com/michael-barber>
- Sergiovanni, T. (1994). Building community in schools. San Francisco, CA: Jossey Bass.